

مقایسه نتیجه تستهای سرولوژی با آنتی ژن انستیتوپاستور وانستیتورازی در

بیماران مشکوک به بروسلوز

دکتر سید محمود قریشیان^۱ - دکتر محمدرضا شریفی^۲

چکیده

با توجه به گزارش نتایج متفاوت از آزمایش رایت (Wright) با آنتی ژنهای انستیتوپاستور وانستیتورازی برای تشخیص بروسلوز بر آن شدید تامقایسه این دو آنتی ژن را با سرم بیماران مشکوک تب مالتی مراجعه کننده به آزمایشگاه مرکزی یزد طی سال ۱۳۷۹ انجام دهیم. تعداد ۳۴۵ نفر که ۵۰ نفر از آنها با یکی یا هر دو آنتی ژن رایت آنها مثبت بود سرم آنها مورد بررسی قرار گرفت. این مطالعه از نوع توصیفی و به روش مقطعی انجام شد. روش مطالعه شامل مصاحبه و تکمیل پرسشنامه حاوی ویژگیهای افراد مورد بررسی از قبیل: سن، شغل، جنس، سابقه قبلی تب مالت، سابقه مصرف لبنیات غیر پاستوریزه بود و مقدار ۵cc خون از افراد مورد مطالعه گرفته و پس از جداسازی سرم تستها سرولوژی رایت سریع و لوله ای با آنتی ژن انستیتوپاستور وانستیتورازی به روش آگلوتیناسیون و شیوه دوسوکور انجام گرفت. از ۵۰ نمونه ۲۷ نمونه (۵۴ درصد) از مردان و ۲۳ نمونه (۴۶ درصد) از خانمها بود. دامنه سنی افراد بین ۸ تا ۶۰ سال بود و تفاوت نتیجه رایت راپید بین آنتی ژن انستیتوپاستور وانستیتورازی معنی دار بود ($PV=0.001$) و نیز تفاوت نتایج تست رایت لوله ای با آنتی ژن انستیتوپاستور وانستیتورازی معنی دار بود ($PV=0$). با توجه به نتایج تحقیق روش راپید آنتی ژنهای انستیتوپاستور دارای پدیده ذون نسبت به راپید انستیتورازی می باشند و روش لوله ای با آنتی ژن انستیتوپاستور تیر بالا ئی از آنتی بادی را نشان می دهد.

واژه های کلیدی: بروسلوز، آزمایش رایت، انستیتوپاستور، انستیتورازی

مقدمه

ماهها و یا سالها دوام یابد، مشخص می گردد. این بیماری به اسامی دیگری نظیر تب مواج، تب شیربز و تب مدیترانه ای نیز نامیده می شود. بیماری بروسلوز در تمام دنیا وجود دارد^(۴) و چندین صد هزار نفر را در سال مبتلا می کند و در کشورهای در حال توسعه بروسلوز مشکل اقتصادی عظیمی بشمار می آید زیرا

بیماری بروسلوز بوسیله میکروبهایی متعلق به *Brucella* که کوکوباسیل های گرم منفی هستند بوجود آمده و از حیواناتی نظیر گاو، گوسفند، بز و خوک از طریق تماس و یا خوردن شیر و یا فرآورده های شیری به انسان منتقل می شود و ایجاد بیماری

۱- استادیار گروه پاتوبیولوژی

۲- استادیار گروه بیماریهای عفونی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی شهید صدوقی یزد

می کند^(۳). بیماری حاد غالباً با تب بدون علائم موضعی و بیماری مزمن با تب، ضعف و ناراحتی های مبهم که ممکن است

در بررسی سرولوژی بروسولوز تعیین تفاوت تیتراژ آنتی‌بادی دو نمونه سرم در حداقل به فاصله دو هفته بسیار با ارزش است (۱۱،۹).

آزمایش رزبنگال که با آنتی‌ژن بروسلا آبورتوس به صورت رایید تست یا رایید اسلاید تست انجام می‌شود (۱۲) و برطبق روش استاندارد بین‌المللی توصیه شده WHO بوسیله انستیتو رازی تهیه شده است (۱۱،۹).

آزمایش سروآگلوتیناسیون رایت که یک آنتی‌ژن آن از بروسلا آبورتوس و متداولترین آزمایشی است که جهت تشخیص بروسولوز بکار می‌رود و توسط انستیتوپاستور و انستیتورازی ساخته می‌شود و جهت آزمایش رقت‌های مختلف سرم تهیه شده و آنتی‌ژن به غلظت مناسب به آن اضافه گردیده و پس از ۱۸ تا ۲۴ ساعت در گرمخانه ۳۷ درجه سانتیگراد قرائت می‌گردد و در مورد تفسیر آزمایش رایت و تعیین تیتراژ عفونت در کتب غربی نوشته‌اند ۹۰٪ بیماران تیتراژی حداقل $\frac{1}{16}$ بعنوان عفونت در نظر گرفته شود (۱۰). که باید خاطر نشان ساخت که در آن کشورها بروسولوز ناشی از بروسلا آبورتوس و بروسلا سوئیس است ولی عفونت بروسلا ملی تیس بیشتر مشکل خاورمیانه و کشورهای مدیترانه است (۱۳).

در اسپانیا تیتراژ $\frac{1}{8}$ برای جمعیت شهری و تیتراژ $\frac{1}{32}$ برای جمعیت روستایی مثبت تلقی می‌شود و در هندوستان تیتراژ $\frac{1}{4}$ به بالا ملاک عفونت می‌باشد ولی در کشور ما گزارش شده است که تیتراژ قبل از درمان در حد $\frac{1}{8}$ به بالا مثبت تلقی شده ولی تیتراژهای پایین‌تر بویژه $\frac{1}{2}$ و $\frac{1}{4}$ بایستی مشکوک تلقی شود تا خلاف آن به ثبوت برسد (۲).

بطور معمول در عفونت فعال بروسولوز نقش برتر را IgG ایفا می‌نماید همچنین به دنبال درمان، تیتراژ IgG سرعت کاهش یافته بیش از ۹۰٪ افراد پس از ۶ ماه نتیجه آنها منفی می‌شود درحالی که تیتراژ IgM ممکن است تا دو سال دوام داشته باشد و بطور معمول هر سه ماه یک رقت کاهش یابد (۱۰،۹) ولی بهر حال تشخیص بروسولوز با در نظر گرفتن اطلاعات توأم اپیدمیولوژی، بالینی و آزمایشگاهی عملی است (۱۴).

موجب کاهش گوشت، شیر، پشم و سایر محصولات دامی می‌شود.

معمولا تشخیص آزمایشگاهی بروسولوز براساس جداسازی عامل بیماری و واکنشهای سرولوژی انجام می‌پذیرد. کشت عامل مسبب بیماری، تنها روش دقیق تشخیص بوده که همیشه امکان‌پذیر نیست. از اینرو، بررسیهای سرولوژی عملی‌ترین روش شناخته شده و در واکنشهای سرمی تعیین تیتراژ آنتی‌بادی سرم معیار و ملاک تشخیص است (۵).

در آزمایشهای سرولوژی کاربرد روشهای استاندارد ارائه شده بوسیله سازمان جهانی بهداشت با استفاده از آنتی‌ژنهای استاندارد بین‌المللی مورد تأکید می‌باشد (۶).

متداولترین تستی که در میان تستهای سرولوژیکی برای تشخیص بروسولوز مورد استفاده قرار می‌گیرد تست رایت می‌باشد حدود ۹۷٪ موارد بروسولوزی که از طریق کشت به اثبات رسیده است بوسیله این تست عیار افزاینده چهار برابر یا بیشتر را نشان می‌دهد.

آنتی‌ژنی که در این تست استفاده می‌شود از بروسلا آبورتوس تهیه می‌شود، زیرا این آنتی‌ژن با آنتی‌بادیهای ضد بروسلا آبورتوس، ملی تنسیس و سوئیس واکنش نشان می‌دهد ولی قادر به ایجاد واکنش با آنتی‌بادیهای ضد بروسلا کانیس نمی‌باشد، لذا در بروسلا کانیس باید از تستهای سرولوژیک ویژه این بروسلا استفاده شود (۸،۷).

استفاده از آنتی‌ژن بروسلا آبورتوس در آزمایشات سرولوژیک بنظر می‌رسد در صورت وجود علائم بالینی منطبق بر بروسولوز، عیارهای پایین‌تر هم با ارزش باشد زیرا هیچگاه نمی‌توان انتظار داشت با آنتی‌ژن بروسلا آبورتوس، عیار واقعی آنتی‌کرهای ضد بروسلا ملی تنسیس سنجیده شود (۴).

از طرفی در حال حاضر بطور کلی از آنتی‌ژن بروسلا آبورتوس برای تشخیص انواع بروسولوز استفاده می‌شود، ولی غیر از بروسولوز ناشی از گونه آبورتوس انواع دیگر بروسولوز، عیار کمتری را نشان می‌دهد و در صورتیکه از آنتی‌ژنهای اختصاصی استفاده شود، عیار آگلوتینین بالاتری را نشان خواهد داد (۷،۳).

روش بررسی

انکوباسیون نتیجه آگلوتیناسیون را یادداشت می کنیم و رقت سرم مورد آزمایش در لوله ها به ترتیب برابر $\frac{1}{1}$ ، $\frac{1}{2}$ ، $\frac{1}{4}$ ، $\frac{1}{8}$ ، $\frac{1}{16}$ ، $\frac{1}{32}$ ، $\frac{1}{128}$ ، $\frac{1}{256}$ خواهد شد. در این روش تیتراژ آنتی بادی مورد آزمایش برابر است با عکس بالاترین رقتی که با مقایسه لوله شاهد (لوله ده) آگلوتیناسیون از خود نشان می دهد. مطالعه فوق به شیوه دوسو کور اجرا گردید و محقق و کسی که تیتراژ آنتی بادیها را می خواند نسبت به اینکه کدام تست با آنتی ژنهای تولید شده مؤسسه رازی و یا مؤسسه پاستور است اطلاعی نداشت. بعد از انجام آزمایشات برای پی بردن به وجود اختلاف معنی دار بین آنتی ژنهای دو شرکت با استفاده از آزمونهای Chi - square و Gamma test و Sign test و برنامه نرم افزار SPSS تجزیه و تحلیل انجام گرفت.

نتایج

از ۳۴۵ سرم مشکوک بررسی شده ۵۰ سرم دارای تست راییت مثبت با استفاده از هر دو آنتی ژن بودند که ۵۴ درصد (۲۷ از ۵۰) این سرم های مثبت از مردان و ۴۶ درصد (۲۳ از ۵۰) از زنان تهیه شده بود. دامنه سن افراد مورد مطالعه ۶۰-۸ سال بود. ۹۰٪ نمونه ها ساکن یزد و ۱۰٪ ساکن غیر یزد بودند ۴۵٪ از ۳۲٪ (۵۰ خانهدار)، ۱۶٪ از ۲۸٪ (۵۰ کشاورز) ۱۴٪ از ۲۰٪ (۵۰ کارگر) ۱۰٪ از ۱۰٪ (۵۰ کارمند) ۵٪ از ۱۰٪ (۵۰ محصل از ۵۰) و ۹۶٪ دارای سابقه مصرف لبنیات غیرپاستوریزه بودند ۴۸٪ از ۵۰٪ با توجه به علیهم و یافته های کلینیکی ۴۰ درصد تب بیش از ۲۰ (۳۸ از ۵۰) و ۵۸٪ لرز (۲۹ از ۵۰) ۶۶ درصد درد عضلات (۳۳ از ۵۰) و ۶۰ درصد درد مفاصل (۳۰ از ۵۰) و ۸ درصد اسپلنومگالی (۴ از ۵) و ۱۶ درصد آدنوپاتی (۸ از ۵۰) داشتند. نتیجه آزمایش تست راییت رایید با استفاده از دو آنتی ژن که بر روی سرم های مثبت انجام شد در جدول (۱) نشان داده شده است و چنانکه مشاهده می شود شانزده نمونه با آنتی ژن رایید انستیتو پاستور مثبت ۳۲٪ است. همچنین شانزده نمونه هم با آنتی ژن انستیتورازی مثبت (۳۲ درصد) است ۱۸ نمونه ۳۶٪ با هر دو آنتی ژن مثبت بودند که

در این تحقیق ۳۴۵ نفر افراد مشکوک به بروسلوز مراجعه کننده به آزمایشگاه مرکزی یزد طی سال ۱۳۷۹ مورد مطالعه قرار گرفتند و برای هر بیمار پرسشنامه ای حاوی ویژگیهای افراد مورد بررسی از قبیل: سن، جنس، شغل، سابقه قبلی تب مالت، سابقه مصرف لبنیات غیر پاستوریزه تکمیل نموده و جهت تست راییت Wright، ۵cc خون از بیمار گرفته شد و پس از لخته شدن سانتریفوژ نموده و سرمها را جدا نمودیم و برای هر بیمار سرم در دو لوله آزمایش ریخته شده و شماره گذاری گردید. سرمهای تهیه شده در فریز ۸۰ درجه سانتیگراد نگهداری شد و هر هفته یک نفر سرمها را با آنتی ژن انستیتو پاستور و یک نفر سرمها را با آنتی ژن انستیتورازی آزمایش نمودند و با هر نمونه سرم بیمار تست راییت رایید و لوله ای با هریک از آنتی ژنها (انستیتو پاستور و انستیتورازی) به روش آگلوتیناسیون انجام گرفت.

جهت روش آگلوتیناسیون سریع (Rapid) روی یک کاشی تمیز و پاک با مداد شمعی مربع هائی به ابعاد $1/5 \times 1/5$ سانتی متر می کشیم و بعد با سمپلر ۵۰ میکرولیتر سرم بیمار را در خانه ریخته و بعد آنتی ژن نوع رایید رابه مقدار ۵۰ میکرولیتر یک قطره روی سرم مورد نظر اضافه می کنیم مخلوط آنتی ژن و سرم را توسط اپلیکاتور پلاستیکی بخوبی به هم می زیم کاشی را به مدت یک دقیقه تکان داده و بعد نتیجه آگلوتیناسیون را ثبت می نمایم.

روش آگلوتیناسیون لوله ای: تعداد ده لوله کوهن را در جا لوله ای قرار داده و در لوله اول $0/8$ میلی لیتر سرم فیزیولوژی و در کلیه لوله های بعد $0/5$ میلی لیتر سرم فیزیولوژی $0/9$ می ریزیم. به لوله اول $0/2$ میلی لیتر سرم مورد آزمایش را اضافه نموده و بعد از مخلوط نمودن آن بوسیله پی پت $0/5$ میلی لیتر از آنرا به لوله دوم و $0/5$ میلی لیتر از لوله دوم را به لوله سوم و به ترتیب تا لوله نهم انتقال می دهیم و $0/5$ میلی لیتر مایع اضافه لوله نهم را دور می ریزیم به هریک از لوله ها $0/5$ میلی لیتر از آنتی ژن برای روش لوله ای را اضافه نموده و بعد از بهم زدن به مدت ۲۴ ساعت در ۳۷ درجه سانتی گراد قرا می دهیم و بعد از

($PV=0$) و نشان دهنده همبستگی بین آنتی ژن لوله‌ای و رایید انستیتورازی می باشد. ضمناً آنتی ژن انستیتورازی دارای دقت ۹۰ درصد، حساسیت ۸۰ درصد و اختصاصی بودن ۱۰۰ درصد و ارزش اخباری مثبت ۱۰۰ درصد بود و آنتی ژن انستیتوپاستور دارای دقت ۱۰۰ درصد و حساسیت ۱۰۰ درصد و اختصاصی بودن ۱۰۰ درصد و ارزش اخباری مثبت ۱۰۰ درصد بود.

جدول ۱: توزیع فراوانی و تطابق نتیجه تست رایید با آنتی ژنهای انستیتوپاستور و انستیتورازی

رایید پاستور رایید رازی	منفی	مثبت	جمع
-	۰	۱۶	۱۶
+	۱۶	۱۸	۳۴
جمع	۱۶	۳۲	۵۰

P. Value = 0.001 Chi- square

این اختلاف نتایج بین آنتی ژنهای هر دو شرکت با تست X^2 معنی دار می باشد ($PV= 0.001 df= 1 X^2 = 11.07$). در صورتی که سرم بیمار را رقیق نموده و با آن تست رایید انستیتوپاستور انجام دهیم این تفاوت معنی دار نبود. نتایج تست رایید لوله‌ای با آنتی ژنهای انستیتوپاستور و انستیتورازی در جدول (۲) مشخص شده است. همانطور که مشاهده می شود تیترا آنتی بادی با آنتی ژنهای انستیتوپاستور بیشتر از انستیتورازی است که با sign test آزمون شد اختلاف معنی دار بود ($PV = 0$). نتایج تست رایید لوله‌ای و رایید انستیتوپاستور و انستیتورازی در جدول (۳) باهم مقایسه شده‌اند.

همانطور که مشاهده می شود تفاوت نتایج تست رایید لوله‌ای با رایید انستیتوپاستور با Gama test آزمون شد که $PV = 0$ و $Gama = -0.716$ و نشان می دهد همبستگی بین نتایج آزمون لوله‌ای و رایید انستیتوپاستور منفی است بعبارتی همبستگی مثبت وجود ندارد و بین نتایج تست رایید لوله‌ای و رایید انستیتورازی با Gama test بررسی شد که ($Gama = 1$)

جدول ۲: توزیع فراوان نتایج تست رایید لوله‌ای با آنتی ژنهای انستیتوپاستور و انستیتورازی

آنتی ژن انستیتورازی		آنتی ژن انستیتوپاستور		مؤسسه تولید کننده تیترا آنتی بادی
درصد	تعداد	درصد	تعداد	
۴	۲	-	-	۲۰
-	-	۲۲	۱۱	۴۰
۱۰	۵	۱۴	۶	۸۰
۲۴	۱۲	۶	۵	۱۶۰
۲۲	۱۱	۱۴	۷	۳۲۰
۸	۴	۳۶	۱۷	۶۴۰
-	-	۸	۴	۱۲۸۰
۶۸	۳۴	۱۰۰	۵۰	جمع

P.value = 0 sign test

جدول ۳: مقایسه نتایج تست راییت لوله‌ای و راییدانستیتوپاستور و انستیتورازی

آنتی ژن انستیتورازی		آنتی ژن انستیتوپاستور				رایید		
موارد مثبت		موارد منفی		موارد مثبت		موارد منفی		لوله‌ای تیترا آنتی بادی
درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	
۰	۰	۳۲	۱۶	۰	۰	۰	۰	۰
۴	۲	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۲۰
۰	۰	۰	۰	۲۲	۱۱	۰	۰	۴۰
۱۰	۵	۰	۰	۱۲	۶	۰	۰	۸۰
۲۴	۱۲	۰	۰	۴	۲	۶	۳	۱۶۰
۲۲	۱۱	۰	۰	۱۰	۵	۴	۲	۳۲۰
۸	۴	۰	۰	۲۰	۱۰	۱۴	۷	۶۴۰
۰	۰	۰	۰	۰	۰	۸	۴	۱۲۸۰
۶۸	۳۴	۳۲	۱۶	۶۸	۳۴	۳۲	۱۶	جمع

بحث

ولی در مقایسه بین دو آنتی ژن رایید که نشان می‌دهد با آنتی ژن انستیتوپاستور پدیده وزن بطور معنی‌داری بیشتر تا آنتی ژن انستیتورازی می‌باشد که این تفاوت معنی‌داری بود ولی با تست لوله‌ای که بین دو آنتی ژن انستیتوپاستور و انستیتورازی انجام شد با آنتی ژن انستیتوپاستور تیترا بالایی را نشان می‌دهد اما با آنتی ژن انستیتورازی تیترا کمتری را نشان می‌دهد که بین این دو تفاوت معنی‌داری مشاهده شد $PV = 0$ بنابراین با آنتی ژن انستیتوپاستور بر حسب نتایج بدست آمده حتماً باید چه در روش رایید و چه در روش لوله‌ای که در رقت‌های پایین ممکن است واکنش ضعیف یا منفی نشان دهد و در واقع پاسخ کاذب منفی به بار آورد باید نمونه مورد بررسی به اندازه کافی رقیق شده تا مقادیر زیادی آنتی بادی که در آن وجود خواهد داشت واکنش قابل رؤیتی مشاهده شود و جواب منفی کاذب حذف شود (پدیده پروزون). همانگونه که گفته شد تشخیص آزمایشگاهی بروسولوز بر اساس جداسازی عامل بیماری و واکنشهای سرولوژی انجام می‌پذیرد^(۱۴). کشت عامل مسبب بیماری تنها روش دقیق

در این مطالعه نتیجه تست راییت در ۵۰ مورد از ۳۴۵ سرم مشکوک به بروسولوز با استفاده از هر دو آنتی ژن استاندارد تازه تهیه شده مثبت گردید. این تست‌ها با استفاده از هر دو آنتی ژن روش سریع و لوله‌ای انجام گردید. در این بررسی بین داده‌های بدست آمده از آزمایش راییت انستیتوپاستور و انستیتورازی با روش رایید تفاوت معنی‌داری دیده شد (جدول ۱) و همچنین بین نتایج بدست آمده با آنتی ژن راییت لوله‌ای انستیتورازی و انستیتوپاستور تفاوت معنی‌دار آن است (جدول ۲) با مقایسه نتایج بدست آمده با آنتی ژن لوله‌ای انستیتوپاستور و رایید انستیتوپاستور همبستگی مثبت وجود ندارد. این تفاوت معنی‌دار بود ($PV = 0$). بین نتایج راییت لوله‌ای انستیتورازی و رایید همبستگی وجود دارد (جدول ۳).

در روش اسلاید تست تعداد ۶ نمونه با آنتی ژن رایید انستیتوپاستور منفی و با روش لوله‌ای مثبت شد که نشان‌دهنده پدیده پروزون است ولی ۳۲ نمونه با آنتی ژن انستیتورازی با روش لوله‌ای و رایید هر دو مثبت شد که پدیده پروزون مشاهده نشده

تشخیص بوده که متأسفانه همیشه امکان‌پذیر نیست. از اینرو بررسی‌های سرولوژیک عملی‌ترین روش شناخته شده و در واکنش‌های سرمی تعیین تیتراژ آنتی‌بادی سرم و علائم کلینیکی معیار و ملاک تشخیص است (۸۰۷). در آزمایش‌های سرولوژی نیز کاربرد روش‌های استاندارد ارائه شده بوسیله سازمان جهانی بهداشت با استفاده از آنتی‌ژن‌های استاندارد بین‌المللی مورد تأکید می‌باشد (۶). لذا با توجه به نتایج بدست آمده می‌توان گفت آنتی‌ژن تهیه شده هر دو شرکت قابل اطمینان و مورد استفاده در سطح آزمایشگاه‌ها می‌باشد و در صورتیکه آزمایشگاه‌ها در روش راپید جواب مریض می‌دهند با آنتی‌ژن انستیتورازی تست کیفی بهتر است (چون پدیده ذون مشاهده نشد) و اگر می‌خواهند روش راپید با آنتی‌ژن انستیتوپاستور انجام دهند می‌بایست از رقت‌های مختلف سرم استفاده کنند تا پدیده ذون مشاهده نشود. ولی در صورتیکه تست را روش لوله ای انجام می‌دهند با آنتی‌ژن انستیتوپاستور بهتر می‌باشد و حساسیت بالاتری را دارد.

منابع

- ۱- سازمان بهداشت جهانی، تشخیص، درمان و پیشگیری بروسلوز، دکتر ذوقی (مترجم) انتشارات دانش پژوه -تهران ۱۳۶۵ ص ۲۸-۳۴ و ۱۶۹-۱۹۸.
- ۲- ملک زاده - رضا -نبض - ماهنامه پزشکی-سال ششم - شماره ششم - اسفندماه ۱۳۷۵ صفحه ۲۸.
- 3- Jawetz E et al. Medical microbiology, London. Appleton and lange. 1991 : 244-247.
- 4- Beheshtis et al. *Brucellosis in Iran: The province experience*. Medical journal of the Islamic Republic of Iran. 2001: 67-71.
- 5- Young .E.J. *Serologic diagnosis of human brucellosis: analysis of 214 cases by agglutination test and review of the literature*. Rev Infect Dis 1991; 13: 359-372.
- 6- Gotuzzo.E . *An evaluation of diagnostic methods for brucellosis*, J infect Dis 1989,153 (1): 122-125.
- 7- Gazapo .E . *Change in IgM and IgG antibody concentration in Brucellosis overtime*, J Infect Dis 1989, 159(2) : 219 - 225.
- 8- Stevens .G.M , etal . *Serologic responses in diagnostic test for Brucellosis in cattleraccinated with Brucella abortus*. J . Clin Microb 1994 32(4) : 1060- 1066.
- 9- Alton .G.G, etal . *Laboratory Techniquis in Brucellosis WHO*, Geneva, 1975: 86-89.
- 10- Draz R. etal. *Laboratory Techniques in the diagnosis of human brucellasis.Clinical and Laboratory aspects*. Edited by young etal CRC press 1989:146
- 11- Alton . G.G ,etal. *Techniques for the Brucellosis laboratory I NRA Paris* 1989.68
- 12- Jornt FAO\WHO. *Expert committee anBrucellosis.Fifth Report Technique reportservies* 464. WHO, Genera 1970: 187.
- 13- Wallach .J. *Interpretation of diagnostic test*, Fifth edition 1992 : 628 .
- 14- Joint FAO\WHO. *Expert committes on Brucellosis. Sixth Report,Technical Reportseries 740*, WHO, Genera 1986: 70-73.